

**ZASADY DOKONYWANIA WPISÓW DO
KSIĄG HODOWLANYCH ORAZ PROWADZENIA
OCENY WARTOŚCI UŻYTKOWEJ ALPAK**

SPIS TREŚCI:

Wprowadzenie

KSIĘGI HODOWLANE – KH

1. Wiadomości ogólne
2. Zasady tworzenia nazw
3. Zasady wpisu do Ksiąg Hodowlanych
4. Kryteria – dyskwalifikacja

OCENA WARTOŚCI UŻYTKOWEJ – OWU

5. Klasyfikatorzy
6. Procedury
7. Instrukcja
8. Zadania klasyfikatora
9. Wyniki
10. Skargi i odwołania

Załączniki:

1. Karta Oceny Wartości Użytkowej alpaki
2. Wzorzec alpaki – rasa huacaya
3. Wzorzec alpaki – rasa suri
4. Regulamin rozstrzygania sporów

Wprowadzenie

Szanowni właściciele alpaka

Alpaki trafiły do Polski stosunkowo niedawno, 18 lat temu. Dużym postępowaniem jest fakt, że na mocy Ustawy z dnia 10 grudnia 2020 *O organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich* uzyskały one w Polsce status zwierząt hodowlanych. Pozwoli to na systemowe prace hodowlane oraz uporządkowanie wszystkich kwestii dotyczących alpaka, m. in. wyeliminuje zwierzęta z nieokreślonym pochodzeniem, nieokreślonym wiekiem, wyeliminuje krzyżówki pomiędzy rasami czy z innymi gatunkami. Każdy z nas pragnie hodować zwierzęta rasowe, czystorasowe.

Zgodnie z Ustawą z 10 grudnia 2020 o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Art. 2 pkt.12) zwierzę CZYSTORASOWE to – „zwierzę pochodzące co najmniej od dwóch pokoleń przodków wpisanych do księgi hodowlanej danej rasy lub linii hodowlanej, które spełnia warunki wpisu do księgi hodowlanej określone w programie hodowlanym”.

Księgi Hodowlane bywały powstały na terytorium Polski 120 lat temu! Pierwsze księgi owiec merynosowych w typie elektoralnym prowadzone były już od 1815 roku, w następnych latach powstały księgi dla kolejnych, wcześniej nie objętych ras. Teraz my, właściciele alpaka stajemy przed tym jakże ważnym dla hodowców zadaniem.

Odchodząc od zwierząt gospodarczych w celu przybliżenia ważności ksiąg hodowlanych osobom nie związanym z rolnictwem i zwierzętami gospodarskimi możemy przytoczyć problem rodowodów u psów. Jedynym powszechnie uznawanym jest tam rodowód FCI. Tylko Związek Kynologiczny w Polsce wystawia rodowody honorowane na całym świecie. Powstało bardzo dużo stowarzyszeń i związków mających na celu legalizację sprzedaży miotów spoza Związku Kynologicznego. Wystawiają one rodowody będące nic nie znaczącym papierkiem.

Czy alpaki podzielą los psów? Którą drogą pójdzie hodowla alpaka w Polsce? Czy zostaną potraktowane jak zwierzęta gospodarskie i będziemy prowadzili hodowlę w pełnym tego słowa znaczeniu, będziemy pracowali nad faktyczną poprawą jakości naszych zwierząt, będziemy z nadzieją oczekiwali i dumą obserwowali progres jakości następnych pokoleń? Czy uznamy hodowlę alpaka jak biznes i będziemy mnożyć pseudo hodowle nie zarejestrowane w Księgach Hodowlanych nadzorowanych przez państwo?

Księgi mają ogromne znaczenie, są prowadzone i wysoce cenione w wielu krajach.

Dokumenty hodowlane z zapisami rodowodowymi w postaci „Świadectw zootechnicznych”,

których wzór i treść odpowiada przepisom UE w tym zakresie, wystawiane i towarzyszące w handlu zwierzętom hodowlanym czystorasowym z gatunków bydła, owiec, kóz, świń i mieszańców świń są oficjalnie uznawane i honorowane we wszystkich krajach UE i w wielu spoza UE - czy Twoja alpaka będzie posiadała takie świadectwo zależy tylko i wyłącznie od Ciebie!

Co to są „księgi hodowlane”?

Przez wiele lat księgi prowadzone były w formie foliału, książki wypełnianej pismem odręcznym. Przechowywane w siedzibie podmiotu uprawnionego do prowadzenia tych ksiąg, związku lub stowarzyszenia hodowców. W miarę rozwoju technologii cyfrowych księgi hodowlane coraz częściej prowadzone są w formie elektronicznej. Dzisiejsza księga hodowlana jest więc zbiorem danych zabezpieczonych w systemie informatycznym.

Dzięki księgom hodowlanym zwierząt gospodarskich tworzona jest historia, swoista kronika zwierząt. Wpisując do nich zwierzęta, dokumentujemy ich rodowody, informacje o wynikach oceny wartości użytkowej czy hodowlanej oraz dane o hodowcach i właścicielach.

Informacje rejestrowane w księgach hodowlanych są niezbędne do wykonania pracy hodowlanej. Dobór rodziców następnego pokolenia mający na celu poprawę genetyczną, uniknięcie pokrewieństwa i strat z powodu depresji inbredowej nie będą możliwe bez rodowodów zapisanych w księgach hodowlanych. Genetyczna poprawa populacji alpaki w Polsce będzie procesem długotrwałym wymagającym

konsekwentnego i wieloletniego prowadzenia ksiąg hodowlanych, rejestracji danych rodowodowych i informacji o cechach użytkowych w odniesieniu do pojedynczej alpaki.

**Niniejszy dokument ma na celu przedstawienie szczegółowego opisu zasad prowadzenia
Polskich Ksiąg Hodowlanych oraz Oceny Wartości Użytkowej alpaka.**

1. Wiadomości ogólne

1.1. Obszarem realizowania programu jest Rzeczpospolita Polska

1.2. System identyfikacji opiera się na państwowym systemie identyfikacji ze wskazaniem wszczepianego transpondera elektronicznego – zgodny z art. 73 ust. 1. i 3. Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 2019/2035 z dnia 28 czerwca 2019 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących zakładów utrzymujących zwierzęta lądowe i wylęgarni oraz identyfikowalności niektórych utrzymywanych zwierząt lądowych i jaj wylęgowych (Dz. Urz. UE L 314 z 05.12.2019, str. 115, z późn. zm.) oraz art. 9, 11, 12 i 16 Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2021/520 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do identyfikowalności niektórych utrzymywanych zwierząt lądowych (Dz. Urz. UE L 104 z 25.03.2021, str. 39, z późn. zm.). Zwierzęta objęte programem hodowlanym są indywidualnie identyfikowane przy pomocy wszczepianego transpondera w taki sposób, by kod identyfikacyjny zwierzęcia był czytelny i trwały. Identyfikatory te:

- a) stanowią przeznaczone tylko do odczytu transpondery pasywne wykorzystujące technologie HDX lub FDX-B, zgodne z normami ISO 11784 i 11785, oraz
- b) nadają się do odczytu przez urządzenia, które są zgodne z normą ISO 11785 i zdolne do odczytu transponderów HDX i FDX-B.

1.3. Struktura Ksiąg Hodowlanych (zwanych dalej KH)

a) KH dzielą się na:

- Część Wstępną oznaczoną symbolem „W” oraz
- Część Główną oznaczoną symbolem „G”

b) Księgi są prowadzone łącznie dla obu płci

1.4. Zakres informacji wprowadzany do ksiąg hodowlanych:

a) W przypadku zwierząt :

- urodzonych w kraju – jeśli znane, firmę lub nazwę podmiotu, u którego zwierzę się urodziło, jego siedzibę i adres oraz oznaczenie formy prawnej wykonywanej

działalności, a w przypadku osoby fizycznej jej imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres,

- importowanych – kraj pochodzenia i jeśli znane firmę lub nazwę podmiotu, u którego zwierzę się urodziło, jego siedzibę i adres oraz oznaczenie formy prawnej wykonywanej działalności, a w przypadku osoby fizycznej jej imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres,
- b) Numer siedziby stada nadany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)
- c) Numer identyfikacyjny w ewidencji producentów (numer nadany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) – jeśli nadany
- d) Data wpisu (rejestracji) zwierzęcia do księgi
- e) Rodzaj oznakowania, a w szczególności numer identyfikacyjny/numery identyfikacyjne zwierzęcia, oraz numer w księdze, jeżeli różni się od numeru identyfikacyjnego
- f) Rasa i płeć zwierzęcia
- g) Nazwa zwierzęcia, jeżeli została nadana
- h) Data urodzenia zwierzęcia
- i) Informacje dotyczące pochodzenia zwierzęcia, a w szczególności nazwy i numery identyfikacyjne przodków zwierzęcia oraz ich numery w księdze, jeżeli różnią się od numerów identyfikacyjnych
- miejsce urodzenia – stado/hodowca
 - ojciec - pochodzenie ojca:
 - ➔ ojciec
 - ➔ matka
 - matka - pochodzenie matki:
 - ➔ ojciec
 - ➔ matka
- j) Umaszczenie zwierzęcia z oznaczeniem wzoru:
- tuxedo
 - spotted - srokaty, łaciaty, pinko
 - classic przy grey i rose grey
 - modern grey
 - appaloosa

k) Wyniki oceny wartości użytkowej

1.5. Kryteria wpisu do KH

a) do części wstępnej mogą być wpisane zwierzęta które:

- zostały zidentyfikowane w sposób określony w punkcie 1.2;
- odpowiadają standardowi hodowlanemu;
- zostały poddane ocenie wartości użytkowej na terytorium Polski.

b) Do części głównej mogą być wpisane zwierzęta które:

- pochodzą co najmniej od dwóch pokoleń przodków tego samego gatunku, rasy, odmiany w obrębie rasy, stada, rodu lub linii hodowlanej, wpisanych do księgi hodowlanej prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub księgi prowadzonej na terytorium innego państwa,;
- zostały zidentyfikowane w sposób określony w punkcie 1.2
- posiadają wykonane badania DNA w certyfikowanym laboratorium –
Laboratorium Genetyki Molekularnej - Instytut Zootechniki - Państwowy
Instytut Badawczy - LGM IZ-PIB
- zostały poddane ocenie wartości użytkowej na terytorium Polski i otrzymały
wynik min. 70 pkt.

2. Zasady tworzenia nazw

2.1. Oznaczenie stada/hodowli w KH to przedrostek + numer.

- a) Przedrostek to unikatowa kombinacja max. 7 liter (dużych lub małych, bez znaków specjalnych) pisana bez spacji, np. AlpaWzg, FunAlpa, ALPiIN, AlMunio, APK itp.
- b) Numer to nadany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (zwaną dalej ARiMR) numer siedziby stada.

2.2. Nazwa zwierzęcia to wybrane przez hodowcę imię poprzedzone unikatowym przedrostkiem oznaczającym hodowlę, w której się dane zwierzę urodziło.

- a) Przedrostek to unikatowa kombinacja max. 7 liter (dużych lub małych, bez znaków specjalnych) pisana bez spacji. Nie musi to być hodowla obecnego właściciela ani osoby zgłaszającej zwierzę do wpisu do KH. Obowiązuje skrót (przedrostek) nazwy hodowli w której się urodziło zwierzę. Jeśli przedrostek hodowli nie jest znany, np. w przypadku zwierząt importowanych, lub zwierzę pochodzi z hodowli nie posiadającej zwierząt w KH (nie oznaczonej w KH) imię poprzedza się skrótem państwa z którego zwierzę pochodzi (w którym się urodziło) oraz dwoma ostatnimi cyframi roku rejestracji w KH. Dokumentem potwierdzającym urodzenie w danym państwie jest oryginalny certyfikat wystawiony przez państwo lub organizację zrzeszającą hodowców w innych krajach, a dla zwierząt urodzonych w Polsce - certyfikat lub dziennik hodowli (prowadzony przez właściciela). W przypadku braku takiego dokumentu zwierzę opisujemy jako NN + ostatnie dwie cyfry roku rejestracji w KH. Np. PL23 przed imieniem zwierzęcia oznacza alpakę urodzoną w Polsce, w 2023 roku zarejestrowaną w KH.
- b) Imię to dowolna jedno lub wielowyrazowa nazwa zwierzęcia, przypisana jednej, konkretnej sztuce. Maksymalna ilość znaków to 30, wliczając spacje. Prosimy o zwracanie szczególnej uwagi na liczbę znaków, w przypadku przekroczenia limitu

imię będzie obcinane bez zachowania sensu wyrazu. Jeśli w treści imienia chcemy podać utytułowanych przodków bądź znamienite hodowle, z których się nasze zwierzę wywodzi należy przedstawić pisemne zezwolenie właściciela zwierzęcia lub hodowli którą chcemy przytoczyć.

3. Zasady wpisu do Ksiąg Hodowlanych

- 3.1. Wpis do KH dokonywany jest na wniosek właściciela zwierzęcia.
- 3.2. Interaktywny formularz zgłoszeniowy znajduje się na stronie www.shail.pl w zakładce "Księgi hodowlane".
- 3.3. Po zgłoszeniu otrzymają Państwo e-mail z podsumowaniem kosztów wpisu i przeprowadzenia Oceny Wartości Użytkowej (zwanej dalej OWU) wszystkich zgłoszonych zwierząt.
- 3.4. Wysokości kosztów przedstawia "Cennik opłat" – dostępny na stronie www.shail.pl w zakładce „Księgi Hodowlane”.
- 3.5. Edycja danych w KH (np. zmiana właściciela, dopisanie adresu hodowli nowego właściciela) oraz duplikaty zaświadczeń wystawiane są za dodatkową opłatą – patrz "Cennik opłat".
- 3.6. Do wniosku o wpis do KH należy dołączyć skany dokumentów potwierdzających pochodzenie zwierząt (oryginały do wglądu w siedzibie stada).
- 3.7. Złożenie wniosku o wpis do KH jest równoznaczne ze zleceniem przeprowadzenia Oceny Wartości Użytkowej.
- 3.8. Rozpoczęcie procedury wpisania zwierząt w tym przeprowadzenia OWU następuje po dokonaniu wpłaty – dane do przelewu otrzymają Państwo w wiadomości, o której mowa w pkt 3, ppkt 3.3.

4. Kryteria – dyskwalifikacja

- 4.1. Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt iż zwierzęta z poważnymi wadami fenotypu będą zdyskwalifikowane. Należy uważnie prześledzić listę wad dyskwalifikujących, ppkt. 4.2. Przy dyskwalifikacji zwierzęcia podczas OWU opłata pobierana przy złożeniu wniosku o wpis nie podlega zwrotowi.

4.2. Lista wad dyskwalifikujących zgodna z → *Załącznik nr 2* dla rasy huacaya,
→ *Załącznik nr 3* dla rasy suri.

a) Kryteria dla samców – wady wykluczające:

- waga rocznej alpaki poniżej 32kg,
- niski wzrost poniżej 75cm w kłębie,
- wysoki wzrost powyżej 95cm w kłębie (zbyt duże podobieństwo do lam),
- głuchota,
- błękitne oczy u białych alpaki,
- wady oczu: zaćma, entropia (podwiniecie powiek do środka), ektropia (wywnięcie powiek na zewnątrz), ślepotą,
- deformacje uszu: uszy zrośnięte, uszy susła, uszy w kształcie banana,
- duży prognatyzm (wysunięcie kości żuchwy),
- boczne odchylenie przedniego płatu nosowego – krzywa twarz,
- rozszczep podniebienia,
- atrezja nozdrzy tylnych,
- nadmierne zniekształcenia kończyn (wg. wzorca rasy m.in. zniekształcenia kątowe w różnych płaszczyznach, polidaktylia, syndaktylia, luksusowe (zwichnięte) rzepki, nieprawidłowości w pęcicach)
- skolioza - boczne skrzywienie kręgosłupa,
- skrzywienia szyi,
- załamany lub zgięty, niemożliwy do wyprostowania ogon,
- brak lub nienormalnie krótki ogon,
- ciężka kifoza,
- ciężka lordoza,
- hermafrodytyzm,
- brak jakiegokolwiek części układu rozrodczego
- wnętrostwo jądra, jednostronne lub obustronne (brak jednego lub obu jąder),
- więcej lub mniej niż dwa jądra w mosznie,
- jednostronna lub obustronna hipoplazja jąder (jedno lub oba jądra o wyjątkowo małym rozmiarze w porównaniu do wieku).
- niejednorodność umaszczenia (z wykluczeniem zwierząt grey, rose grey oraz tzw. płowych z wyraźnie jaśniejszym podbrzuszem).

b) Kryteria dla samic – wady wykluczające:

- waga rocznej alpaki poniżej 32kg,
- niski wzrost poniżej 75cm w kłębie,
- wysoki wzrost powyżej 95cm w kłębie (zbyt duże podobieństwo do lam),
- głuchota,
- błękitne oczy u białych alpaki,
- wady oczu: zaćma, entropia (podwiniecie powiek do środka), ektropia (wywiniecie powiek na zewnątrz), ślepoty,
- deformacje uszu: uszy zrosnięte, uszy susła, uszy w kształcie banana,
- duży prognatyzm (wysunięcie kości żuchwy),
- boczne odchylenie przedniego płatu nosowego – krzywa twarz,
- rozszczep podniebienia,
- atrezja nozdrzy tylnych,
- nadmierne zniekształcenia kończyn (wg. wzorca rasy m.in. zniekształcenia kątowe w różnych płaszczyznach, polidaktylia, syndaktylia, luksusowe (zwichnięte) rzepki, nieprawidłowości w pęcicach)
- skolioza - boczne skrzywienie kręgosłupa,
- skrzywienia szyi,
- załamany lub zgięty, niemożliwy do wyprostowania ogon,
- brak lub nienormalnie krótki ogon,
- ciężka kifoza,
- ciężka lordoza,
- hermafrodytyzm,
- brak jakiegokolwiek części układu rozrodczego,
- zbyt małe otwarcie pochwy,
- mniej lub więcej niż cztery strzyki.

c) Stwierdzenie jednej wady z wymienionych w kolumnie „Niedostateczny” dyskwalifikuje zwierzę. Alpaka nie może być wpisana do KH.

d) W przypadku jakichkolwiek wątpliwości dotyczących ewentualnej dyskwalifikacji istnieje możliwość konsultacji z podmiotem prowadzącym KH - Stowarzyszeniem Hodowców Alpaki i Lam. Konsultacje takie są bezpłatne.

OCENA WARTOŚCI UŻYTKOWEJ

5. Klasyfikatorzy

5.1. Oceny Wartości Użytkowej (OWU) na zlecenie SHAiL dokonuje Klasyfikator OWU

5.2. Klasyfikatorem OWU może być osoba:

- pełnoletnia,
- z min. średnim wykształceniem,
- z min. 3 letnim doświadczeniem w hodowli alpaki lub wykształceniem kierunkowym, (np. zootechnik, weterynarz),
- która ukończyła kurs prowadzenia OWU zorganizowany przez SHAiL – podmiot upoważniony przez ministra właściwego ds. rolnictwa do prowadzenia OWU.
 - ➔ Kurs prowadzenia OWU obejmuje:
 - część teoretyczną,
 - część praktyczną,
 - egzamin.
 - ➔ Ogłoszenie o terminie oraz miejscu przeprowadzenia kursów będzie podane na stronie www.shail.pl z min. miesięcznym wyprzedzeniem.
 - ➔ SHAiL zastrzega sobie prawo odmowy (bez podania przyczyny) przyjęcia kandydata na Kurs prowadzenia OWU.
- otrzymała od SHAiL certyfikat będący czasowym upoważnieniem do prowadzenia OWU.
 - ➔ Certyfikaty są wydawane wyłącznie na potrzeby prowadzenia OWU niezbędnej do wpisów zwierząt do KH. Legitymowanie się certyfikatem w innych celach komercyjnych jest zabronione.
 - ➔ Certyfikaty klasyfikatora OWU wydawane są na okres dwóch lat.

➔ Po upływie tego okresu konieczne jest przedłużenie ważności certyfikatu. Jest ono dokonywane na Zjeździe Klasyfikatorów (spotkanie klasyfikatorów organizowane przez SHAiL min. raz na dwa lata).

5.3. Klasyfikator przed rozpoczęciem przeprowadzenia OWU okazuje Legitymację Klasyfikatora OWU, a właściciel ocenianych zwierząt zapisuje imię, nazwisko oraz numer klasyfikatora.

5.4. Właściciel nie ma możliwości wyboru klasyfikatora OWU oceniającego jego zwierzęta.

5.5. Klasyfikator OWU nie może oceniać własnych zwierząt ani zwierząt, które są własnością osób skoliigaconych.

5.6. Klasyfikator OWU nie może przez okres jednego roku zakupić ocenionego przez siebie zwierzęcia.

6. Ocena Wartości Użytkowej – procedury.

6.1. Zwierzę zgłoszone do wpisu do KH musi być trwale oznakowane za pomocą elektronicznego transpondera, tzw. chipu. Identyfikatory te:

- a) stanowią przeznaczone tylko do odczytu transponderu pasywne wykorzystujące technologie HDX lub FDX-B, zgodne z normami ISO 11784 i 11785, oraz
- b) nadają się do odczytu przez urządzenia, które są zgodne z normą ISO 11785 i zdolne do odczytu transponderów HDX i FDX-B.

Zaleca się sprawdzenie możliwości odczytu numeru przed przyjazdem klasyfikatora.

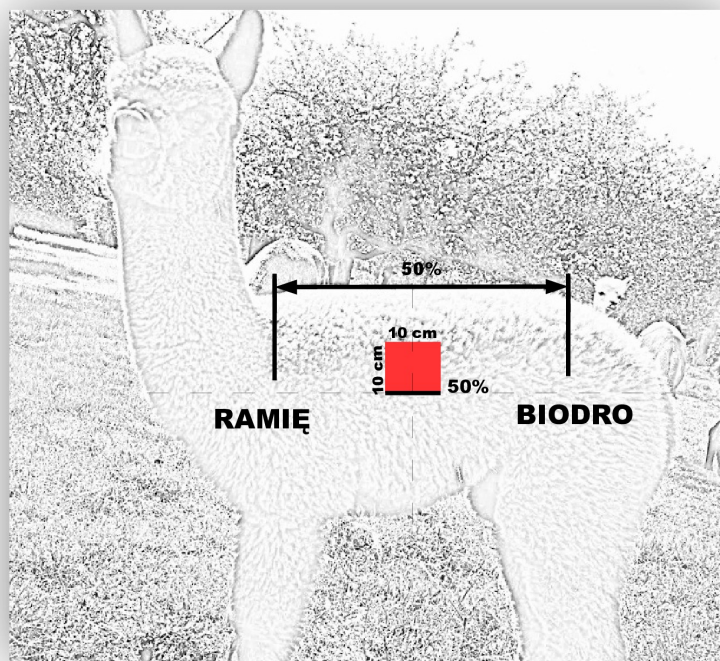
W przypadku uszkodzenia mikroprocesora należy niezwłocznie zwrócić się do ARiMR w celu pozyskania kolejnego środka identyfikacji, a do SHAiL złożyć wniosek o przesunięcie terminu OWU. W przypadku braku możliwości odczytu numeru identyfikacyjnego przez klasyfikatora podczas OWU procedury zostają wstrzymane, a właściciel zostaje obciążony kosztami ponownego dojazdu (nawet jeśli ze względu na liczbę zgłoszonych zwierząt został zwolniony z tej opłaty).

6.2. Zwierzę zgłoszone do wpisu do KH musi być zarejestrowane w państwowym systemie rejestracji w ARMiR.

6.3. Wpis zwierzęcia do KH następuje po dokonaniu OWU.

- 6.4. Złożenie wniosku o wpis do KH jest jednoznaczne ze zleceniem przeprowadzenia OWU.
- 6.5. Termin przeprowadzenia OWU jest ustalany indywidualnie.
- a) Przy zgłoszeniu do OWU < 20 sztuk wyznaczony termin jest nie dłuższy niż 3 miesiące.
- b) Przy zgłoszeniu do OWU > 20 sztuk wyznaczony termin jest nie dłuższy niż 60 dni.
- c) Termin przeprowadzenia OWU może ulec zmianie na wniosek właściciela zwierząt lub klasyfikatora, który otrzymał zlecenie na wykonanie OWU.
- wniosek ten należy złożyć pisemnie na e-mail: ksiegi.hodowlane.shail@gmail.com nie później niż na dwa tygodnie przed planowym terminem.
 - nowy wyznaczony termin nie może przekraczać założeń terminów podanych w ppkt a) i b).
 - w przypadku udokumentowanych zdarzeń losowych terminy te mogą zostać wydłużone.
- 6.6. Przy jednorazowym zgłoszeniu do OWU < 15 sztuk doliczana jest opłata za dojazd (wg Cennika opłat). W wyznaczonym terminie i miejscu mogą być oceniane zwierzęta kilku właścicieli. W celu zmniejszenia lub uniknięcia kosztów dojazdu zaleca się dowiezienie zwierząt do pobliskich hodowli, w których dokonywana będzie OWU.
- 6.7. W dniu przeprowadzania OWU w siedzibie hodowli musi przebywać właściciel lub zarządca (pisemnie upoważniony przez właściciela) w celu podpisania protokołu OWU.
- a) Protokół przeprowadzenia OWU musi zawierać:
- miejsce (adres oraz nazwę hodowli) i datę przeprowadzenia OWU,
 - imię, nazwisko i numer klasyfikatora dokonującego oceny,
 - nazwy – imiona i numery wszystkich ocenianych zwierząt.
- b) Dodatkowo właściciel lub pisemnie upoważniony zarządca podpisuje wszystkie karty ocen.
- 6.8. Zwierzęta zgłoszone do OWU muszą być w dniu wyznaczonym na przeprowadzenie OWU zgromadzone na niewielkim wybiegu.

- 6.9. Zwierzę właśnie oceniane musi być doprowadzone do catch-pena (kojec lub box o powierzchni ok. 4m²) i przytrzymane na czas badania.
- 6.10. Oceniane zwierzę powinno mieć wcześniej wykonaną korekcję racic oraz zębów. Zaniedbania tych kwestii mogą być przyczyną zmniejszenia ilości przyznawanych punktów.
- 6.11. Długość runa ocenianego zwierzęcia musi mieć min. 4 cm dla rasy huacaya oraz 8 cm dla rasy suri. W przypadku gdy zaplanowana wcześniej strzyża wypada w terminie nie pozwalającym na uzyskanie dostatecznie dużego odrostu należy podczas strzyży pozostawić nieostrzyżone pole – kwadrat o boku min. 10 cm, mniej więcej w połowie wysokości jednego z boków zwierzęcia, patrz Rys. 1.

Rys. 1. Pozostawiona próbka runa - nieostrzyżone pole, kolor czerwony.

- 6.12. Nie zaleca się przeprowadzania OWU u ciężarnych samic.
- a) Dopuszcza się przeprowadzenie OWU u samic do 8 miesiąca ciąży. W takim przypadku:
- przy zgłoszeniu zwierzęcia do wpisu do KH należy podać datę ostatniego (skutecznego) krycia,

- właściciel składa pisemne oświadczenie o wzięciu odpowiedzialności za ewentualne problemy zdrowotne czy poronienia,
- klasyfikator ma prawo na każdym etapie OWU odmówić kontynuacji w przypadku nadmiernego niepokoju zwierzęcia.

b) Powyżej 8 miesięcy ciąży nie wykonuje się OWU samicy.

7. Ocena Wartości Użytkowej – instrukcja

7.1. OWU obejmuje ocenę fenotypu oraz runa (włókna). W każdej z tych części zwierzę może otrzymać max. 50 punktów.

7.2. Zwierzęta w wieku powyżej 48 miesięcy życia wpisywane do części Wstępnej KH oceniane są wyłącznie w części fenotypowej.

7.3. Metoda obliczania punktacji z karty oceny – *Załącznik nr 1*

a) Każde zaznaczenie znakiem w zależności od kolumny, w której jest usytuowany oznacza odpowiednio:

- Bardzo dobry – Bdb. = 3 punkty
- Dobry – Db. = 2 punkty
- Dostateczny – Dst. = 1 punkt

b) Każda oceniana cecha otrzymuje jeden znak w jednej z trzech dozwolonych kolumnach (Bdb, Db, Dst).

7.4. Wybrane pozycje – elementy składowe oceny są ważone. Przyznana waga -”W” to czynnik liczbowy przypisany danemu elementowi składowemu oceny, w celu zaznaczenia różnego stopnia ważkości (istotności) każdej z tych obserwacji.

- L.P. 5, 6, 7, 11 – waga $W = 1,5$
- L.P. 22, 28 – waga $W = 1,65$
- L.P. 18,19, 24, 25 – waga $W = 2,0$
- L.P. 4 – waga $W = 2,65$
- L.P. 20, 21, 26, 27 – waga $W = 3,0$
- pozostałe obserwacje – waga $W = 1,0$

7.5. Przypisane wagi dają dla poszczególnych pozycji odpowiednio punktację:

- L.P. 5, 6, 7, 11
 - Bdb – 3 pkt x $W = 3 \times 1,5 = 4,5$ punkty
 - Db – 2 pkt x $W = 2 \times 1,5 = 3$ punkty

- Dst – 1 pkt x W = 1 x 1,5 = 1,5 punktu
- b) L.P 22, 28
- Bdb – 3 pkt x W = 3 x 1,65 = 4,95 punktu
 - Db – 2 pkt x W = 2 x 1,65 = 3,30 punktu
 - Dst – 1 pkt x W = 1 x 1,65 = 1,65 punktu
- c) L.P. 18, 19, 24, 25
- Bdb – 3 pkt x W = 3 x 2,0 = 6 punktów
 - Db – 2 pkt x W = 2 x 2,0 = 4 punkty
 - Dst – 1 pkt x W = 1 x 2,0 = 2 punkty
- d) L.P. 4
- Bdb – 3 pkt x W = 3 x 2,65 = 7,95 punktu
 - Db – 2 pkt x W = 2 x 2,65 = 5,30 punktu
 - Dst – 1 pkt x W = 1 x 2,65 = 2,65 punktu
- e) L.P. 20, 21, 26, 27
- Bdb – 3 pkt x W = 3 x 3,0 = 9 punktów
 - Db – 2 pkt x W = 2 x 3,0 = 6 punktów
 - Dst – 1 pkt x W = 1 x 3,0 = 3 punkty

7.6. Punkty oceny runa przyznawane są na podstawie histogramu (badanie wykonane na urządzeniu OFDA 2000). Organoleptycznie oceniana jest gęstość, karbikowanie i jednolitość dla alpaka rasy huacaya oraz gęstość, struktura loka oraz połysk dla suri.

- a) Pozycje 17 i 23 z karty oceny, tj. "Grubość" otrzymują odpowiednio (zgodnie z wynikiem badania):
- <16 mikronów → 15 punktów
 - 16,1 - 17,0 → 14 punktów
 - 17,1 - 18,0 → 13 punktów
 - 18,1 - 19,0 → 12 punktów
 - 19,1 - 20,0 → 11 punktów
 - 20,1 - 21,0 → 10 punktów
 - 21,1 - 22,0 → 9 punktów
 - 22,1 - 23,0 → 8 punktów
 - 23,1 - 24,0 → 7 punktów
 - 24,1 - 25,0 → 6 punktów

- 25,1 - 26,0 → 5 punktów
- 26,1 - 27,0 → 4 punkty
- 27,1 - 28,0 → 3 punkty
- 28,1 - 29,0 → 2 punkty
- 29,1 - 30,0 → 1 punkt
- >30 mikronów - 0 punktów

b) Ze względu na statystycznie gorszej jakości włókno u alpak z ciemniejszym umaszczeniem w celu ujednoczenia standardów oceny dla wszystkich barw runa wprowadza się współczynnik korekcji barwy odpowiednio:

- LF, MF, DF – beże – 1,1
- LB, MB, DB – brązy – 1,2
- BB, TB, L/M/DSG, L/M/DRG – czarne, grey i rose grey – 1,3

Np. Alpaka z kolorem runa MF i 29 mikronami będzie zapisana w karcie oceny jako alpaka z runem 26,4 mikrona ($29:1,1=26,4$), alpaka w umaszczeniu TB i runem grubości 23 mikrona będzie wpisana do karty oceny jakby miała 17,7 mikrona ($23:1,3=17,7$).

c) Ze względu na statystycznie gorszej jakości włókno alpak rasy suri współczynniki korekcji barwy podane w pkt 7.6 ppkt b) są dla alpak rasy suri wyższe o 0,1 i wynoszą odpowiednio dla barwy:

- LF, MF, DF – beże – 1,2
- LB, MB, DB – brązy – 1,3
- BB, TB, L/M/DSG, L/M/DRG – czarne, grey i rose grey – 1,4

d) Zwierzętom o niejednorodnym umaszczeniu (z wyłączeniem grey, rose grey i płowych) nie przysługuje korekcja ze względu na umaszczenie.

8. Zadania klasyfikatora - czynności wykonywane przez klasyfikatora podczas OWU

8.1. Identyfikacja – po doprowadzeniu zwierzęcia do poskromu (catch pen, boks o wym. ok. 2x2m) klasyfikator czytuje numer transpondera elektronicznego i porównuje go z przygotowaną dokumentacją. Sprawdza tożsamość numeru z drugim członem nazwy zwierzęcia,

- a) Pomiar wagi i wzrostu – zapisanie danych,
- b) Określenie umaszczenia – wg wzornika.

- Stosowane skróty:
- WH biały,
- BG beige (krem),
- LF jasny beż,
- MF średni beż,
- DF ciemny beż,
- LB jasny brąz,
- MB średni brąz,
- DB ciemny brąz,
- BB czarny brąz,
- TB czarny,
- LSG jasny srebrno szary,
- MSG średni srebrno szary,
- DSG ciemny srebrno szary,
- LRG jasny różano szary,
- MRG średni różano szary,
- DRG ciemny różano szary.

➔ W przypadku zwierząt o niejednorodnym umaszczeniu (z wykluczeniem grey, rose grey i płowych) wpisywane są dwa dominujące kolory z dopiskiem oznaczającym wzór znaczeń:

- tuxedo – dla alpак z białymi znaczeniami na głowie i kończynach
- pinko – dla zwierząt wyraźnie łaciatych
- appa – dla zwierząt appaloosa (w cętki, drobne plamki jaśniejsze lub ciemniejsze od umaszczenia podstawowego).

8.2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej, odpowiednio:

- a) cała sylwetka strona prawa,
- b) cała sylwetka strona lewa,
- c) sylwetka z przodu,
- d) sylwetka z tyłu,
- e) zbliżenie głowa – dowolny profil,
- f) dodatkowo dokładne fotografie wad w przypadku dyskwalifikacji zwierzęcia.

Wykonane zdjęcia muszą być na tyle dobrej jakości (rozdzielczości) aby po przybliżeniu można było ocenić szczegóły.

8.3. Pobranie próbki runa do badania.

- Nie dotyczy zwierząt w wieku powyżej 48 miesiąca życia wpisywanych do Części Wstępnej KH.
- Miejsce pobrania prawy lub lewy bok, połowa odległości między łopatką, a kością biodrową, bezpośrednio nad linią poziomą środka boku. patrz pkt 6, ppkt 6.11, rys1.
- Powierzchnia pobrania ok 5x5 cm.
- Podczas pobierania próbek musi być obecny właściciel lub jego przedstawiciel. Kontroluje on pobranie próbki, opieczątowanie w bezpiecznej kopercie i opisanie.
- Każda próbka dzielona jest na dwie części. Jedna przesyłana jest do badania, druga trafia do archiwum.

8.4. Pobranie próbek do określenia DNA

- Dotyczy wszystkich zwierząt.
- Pobierane są trzy próbki:
 - ➔ dwie z wewnętrznej strony policzka
 - ➔ jedna próbka to 10-15 "włosów" z cebulkami.
- Podczas pobierania próbek musi być obecny właściciel lub jego przedstawiciel. Kontroluje on pobranie próbki i opisanie.

8.5. Wypełnienie karty oceny → *Załącznik nr 1*

Wypełnienie karty oceny polega na wypełnieniu danych z nagłówka (miejsca wykropkowane) oraz zaznaczeniu znakiem „”, jednego z pól oceny w kolumnach: „bardzo dobry, dobry, dostateczny” (zapisane szarą czcionką), adekwatnie do przeprowadzonej oceny.

8.6. W przypadku wykrycia wady dyskwalifikującej zwierzę należy podkreślić cechę (wadę dyskwalifikującą) z wymienionych w kolumnie „niedostateczny”.

9. Wyniki OWU

Wyniki oceny wartości użytkowej zostaną przekazane hodowcy na jego żądanie w ciągu 7 dni roboczych od dokonania oceny (w zakresie wykonanej oceny) oraz niezwłocznie po

uzyskaniu przez Stowarzyszenie wszystkich wymaganych dokumentów (np. badanie runa, DNA i inne wynikające wprost z programu hodowlanego).

10. Skargi i odwołania

Sprzeciwy, skargi i odwołania określa „Regulamin” → *Załącznik nr 4* w dokumentacji MRiRW.

10.1. Hodowca może złożyć odwołanie dotyczące:

- a) braku wpisu lub wpisu swojego zwierzęcia do księgi,
- b) przeprowadzenia oceny wartości użytkowej swojego zwierzęcia niezgodnie z przepisami programu hodowlanego,
- c) wyniku oceny wartości użytkowej swojego zwierzęcia, który jest skutkiem przeprowadzenia oceny wartości użytkowej niezgodnie z procedurami obowiązującymi w SHAiL,

10.2. Terminy dotyczące ujawnienia wpisu do księgi i i ujawnienia wyników oceny wartości użytkowej:

- a) ujawnienie wpisu nastąpi w terminie do 7 dni roboczych od dnia przeprowadzenia oceny wartości użytkowej poprzez publikację na stronie internetowej Stowarzyszenia www.shail.pl
- b) informacje dotyczące punktacji OWU zostaną uzupełnione niezwłocznie po uzyskaniu wszystkich wyników zewnętrznych badań.

10.3. Termin składania odwołania przez hodowcę. We wszystkich sprawach, wymienionych w pkt 10, ppkt 10.1., ust a-c, najpóźniej do 7 dni roboczych po opublikowaniu wyników oceny wartości użytkowej przez Stowarzyszenie Hodowców Alpak i Lam.

10.4. Forma składania odwołania przez hodowcę.

Odwołanie określone w pkt 10, ppkt 10.1, ust. a-c składa się na piśmie wraz z uzasadnieniem do Zarządu SHAiL. Uzasadnienie powinno zawierać wskazanie okoliczności, zaistnienie których spowodowało wniesienie odwołania.

Wymaganą formą dostarczenia odwołania jest przesyłka pocztowa zawierająca odwołanie dostarczona za pośrednictwem Poczty Polskiej lub dostarczenie dokumentu w formie elektronicznej, w formacie „pdf”, podpisanego cyfrowo, drogą elektroniczną na wskazany przez SHAiL adres e-mail. O skuteczności odwołania decyduje data stempla

pocztowego w przypadku odwołania dostarczonego za pomocą Poczty Polskiej, lub data wpływu na skrzynkę e-mail Stowarzyszenia Hodowców Alpak i Lam. Odwołania zgłoszone po upływie terminu określonego w pkt 10, ppkt 10.3. nie będą rozpatrywane.

- 10.5. Za wniesienie odwołania obowiązuje opłata w wysokości 400 PLN. Opłata jest zwracana Hodowcy w przypadku jeżeli Zarząd SHAiL uzna je za zasadne.
- 10.6. Odwołania rozstrzyga Zarząd SHAiL na najbliższym posiedzeniu.
- 10.7. W przypadku opisanym w pkt 10, ppkt 10.1. ust a) - c) Zarząd SHAiL może podjąć decyzję o powtórnej ocenie zwierzęcia.
- 10.8. Rozstrzygnięcia Zarządu SHAiL są ostateczne.

KARTA OCENY WARTOŚCI UŻYTKOWEJ ALPAKI

Hodowla/właściciel:.....

Imię+numer zwierzęcia:.....

Rasa:.....

Płeć:.....

Wiek:.....

Umaszczenie:..... Klasyfikator – imię, nazwisko, numer

CZĘŚĆ I – FENOTYP

LP.		Bardzo dobry Bdb.	Dobry Db.	Dostateczny Dst.	Niedostateczny dyskwalifikacja
		✓	✓	✓	
1	Waga:.....kg				- Roczna alpaka < 32 kg
2	Wzrost:.....cm	80-90 cm	78,79,91,92,93 cm	75,76,77,95,94 cm	< 75 cm > 95 cm
3	Kondycja – BCS (skala 1-5)	3 – 3,5	2,5; 4	pozostałe	
4	Proporcje	Idealne, ciało wpisane w kwadrat, szyja=2/3 długości grzbietu, dł. nóg=dł. szyi	Nieznaczne odchylenia od ideału	Zachwianie proporcji, za długa/za krótka szyja lub nogi, za ługi lub za krótki tułów	
5	Linia grzbietu oglądana z boku	Prosta i pozioma	Nieznaczne odchylenie od poziomu, tylna część w górę lub w dół	Odchylenie od poziomu i nieznaczne wygięcie w środkowej części w górę (kifoza) lub w dół (lordoza)	- Ciężka kifoza - Ciężka lordoza
6	Kręgosłup	W całości zawarty w płaszczyźnie pionowej dzielącej alpaka na prawą i lewą połowę. Oglądany z boku jest poziomą linią prostą delikatnie opadającą na zadzie.	Nieznaczne odchylenia od ideału	Nieznaczna kifoza, niewielka lordoza szczególnie u wieloródek, delikatnie za bardzo opadający lub podniesiony zad.	-skolioza - boczne skrzywienie kręgosłupa, - skrzywienia szyi, - załamany lub zgięty, niemożliwy do wyprostowania ogon, - brak lub nienormalnie krótki ogon
Głowa:					
7	Kształt, proporcje, kufa	Głowa mocna, szeroka, gęsty obrost „czapki”, krótka kufa, symetr. nozdrza, podzielona górna warga.	Dobre proporcje, niedługa kufa, symetryczne nozdrza, podzielona i ruchoma górna warga	Dłuższa kufa, rzadkie runo na „czapce”, głowa wąska	- skrzywienie boczne przedniego płatu nosowego - rozszczep podniebienia, - atrezja nozdrzy tylnych,

8	Uszy	Proporcjonalne, średniej wielkości, w kształcie grotu strzały, stojące	Delikatnie odbiegające od ideału	Trochę zachwiane proporcje, nieznacznie za duże lub za małe	- uszy zrośnięte, - uszy susła, - uszy w kształcie banana, - głuchota
9	Zęby	Siekacze wyrównane z krawędzią poduszki dentystycznej	Nieznaczne odchylenia	Żuchwa nieznacznie szersza od szczęki, siekacze przesunięte w przód lub w tył.	- duży prognatyzm (wysunięcie kości żuchwy),
10	Oczy				- ślepota, - zaćma, - entropia (podwiniecie powiek do środka), - ektropia (wywinięcie powiek na zewnątrz), - niebieskie oczy u białych alpak (BEW)

Kończyny:

11	Chód oglądany z przodu i z tyłu	Płynny, równy i zrównoważony krok, stopy tylne trafiają w tropy przednich.	Nieznaczne, ledwo zauważalne zachwiania kroku, minimalne kątownie kończyn.	Nieidealny ruch wskazujący na niewielkie problemy ze strukturą stawów, niewielkie odchylenia kątowe stawów	- nadmierne zniekształcenie kątowe kończyn powodujące wyraźny brak płynności ruchu, utykanie, liniowy trop
12	Kończyny przednie	Proste, odpowiednio rozstawione, dwupalczaste stopy ustawione do przodu, pionowo ustawione śródstopie.	Nieznaczne odchylenia od ideału	Niewielkie odchylenia kątowe stawów nie mające wpływu na poruszanie się,	- mocno koślawe nogi (X) iksowate, - stopy skierowane do środka, - dośrodkowo lub poprzecznie skrzywione pięciny, - zbyt szeroko rozstawione kończyny, - pięciny nadmiernie podniesione lub obniżone, - śródstopie mocno odchylone od pionu, - polidaktylia, - syndaktylia.
13	Kończyny tylne	Połączenie biodra i środka stopy stanowi pionową linię, równoległe patrząc z tyłu, stopy skierowane do przodu, patrząc	Nieznaczne odchylenia od ideału	Lekko kościste, zauważalne ale niewielkie odchylenia kątowe obserwowane z tyłu lub z boku.	- pięciny skierowane do środka, nogi szeroko rozstawione (Cow Hocks), - staw skokowy

		z boku odpowiednio kątowne.			sierpowaty lub za mocno wyprostowany, - kończyny krzywe - pęciny nadmiernie podniesione lub obniżone, - luksusowa (zwichnięta) rzepka, - polidaktylia, - syndaktylia.
--	--	-----------------------------	--	--	--

Samce:

14	Genitalia	Zewnętrzne narządy płciowe są anatomicznie, mają poprawny w rozmiar, kształt i położenie. Dwa równej wielkości, duże, jędrne jądra, znajdujące się w worku mosznowym.	Dwa w miarę równej wielkości, średniej wielkości jądra znajdujące się w worku mosznowym.	Niewielkie lub nierównej wielkości jądra znajdujące się w worku mosznowym.	- hermafrodytyzm, - brak jakiegokolwiek części układu rozrodczego, - wnętrostwo jądra, jednostronne lub obustronne (brak jednego lub obu jąder), - więcej lub mniej niż dwa jądra w mosznie, - jednostronna lub obustronna hipoplazja jąder (jedno lub oba jądra o wyjątkowo małym rozmiarze w porównaniu do wieku)
15	Umaszczenie				- Niejednolite u samców

Samice:

16	Układ rozrodczy	Srom ma funkcjonalnie poprawny w rozmiar, kształt i położenie. Dobrze wyglądające wymię z czterema symetrycznie ustawionymi strzykami.		Nieznaczne odchylenia w kształcie lub płaszczyźnie położenia sromu, ciasno ułożone strzyki, dopuszczalne niewielkie różnice w wielkości.	- hermafrodytyzm, - brak jakiegokolwiek części układu rozrodczego, - zbyt małe otwarcie pochwy, - mniej lub więcej niż cztery strzyki.
----	------------------------	--	--	--	---

CZĘŚĆ II – RUNO**HUACAYA**

17	Grubość				
18	SD – odchylenie standardowe	< 3 mic	3 – 5 mic	> 5 mic	
19	CF – współczynnik komfortu	100 – 99 %	99 – 97 %	< 97 %	
20	Gęstość	Bardzo gęste	Średnio gęste	rzadkie	
21	Karbikowanie	Wyraźny, równy karbik	Widoczny karbik	Bez karbika	
22	Jednolitość	Runo jednolite na całym ciele, brak grzywy (włos pierwotny na klatce piersiowej).	Runo w miarę jednolite, zauważalna grzywa i wystające, dłuższe włosy pierwotne na „czapce”.	Runo bardzo zróżnicowane jakościowo na całym ciele, zróżnicowanie w kolorze.	

SURI

23	Grubość				
24	SD – odchylenie standardowe	< 3 mic	3 – 5 mic	> 5 mic	
25	CF – współczynnik komfortu	100 – 99 %	99 – 97 %	< 97 %	
26	Gęstość	Bardzo gęste	Średnio gęste	rzadkie	
27	Struktura loka	Wyraźna struktura, lok może być skręcany (jak korkociąg), falowana lub prosta.	Lok wyraźnie rozróżnialny ale nie tak zwarty jak w ideale	Loki słabo zauważalne, tendencje do podnoszenia i puszenia.	
28	Połysek	Bardzo błyszczące	Średni połysek	matowe	

Sporządził:

Data i podpis klasyfikatora

Zatwierdził:

Data i podpis właściciela zwierzęcia

**Stowarzyszenie
Hodowców
Alpak
i
Lam**

WZORZEC ALPAKI

RASA HUACAYA

Cechy i właściwości podlegające ocenie.

1. Ruch podczas chodzenia obserwowany z przodu i z tyłu
2. Brak fizycznych anomalii lub nieprawidłowości
3. Fenotyp:
 - właściwe proporcje ciała
 - głowa (kształt, uszy, oczy, zgryz)
 - kończyny przednie
 - kończyny tylne
 - ogon
 - genitalia
4. Jakość runa:
 - ocena wyników histogramu
 - jednolitość mikronów
 - gęstość
 - jednolitość koloru
 - długość
5. Zachowanie

1. Ocena praktyczna – normy dotyczące rasy

Spis treści:

- 1.1. Wygląd ogólny**
- 1.2. Głowa**
- 1.3. Wzrost i waga**
- 1.4. Kończyny**
- 1.5. Ciało**
- 1.6. Chód**
- 1.7. Narządy rozrodcze (samica)**
- 1.8. Narządy rozrodcze (samiec)**
- 1.9. Kolor okrywy włosowej**
- 1.10. Runo**
- 1.11. Zachowanie**

Standardy dotyczące rasy (wzorzec rasy)

1.1 Wygląd ogólny

Alpaka Huacaya ma kształt ciała wpisany w kwadrat. Zwarty tułów, którego górna krawędź jest równoległa do podłoża. Korpus oparty na czterech mocnych kończynach. Alpaka to wdzięczne i proporcjonalne zwierzę o szyi, której długość wynosi dwie trzecie długości grzbietu. Kończyny są proporcjonalne do długości szyi. Alpaka Huacaya jest dobrze pokryta runem od czubka głowy do palców u stóp.

1.2 Głowa

Głowa jest starannie uformowana, z proporcjonalnej długości, mocnym, klinowatym pyskiem.

- Alpaka ma jedną parę pionowo ustawionych uszu w kształcie włóczni, pomiędzy którymi znajduje się w pełni zarośnięta część czaszki
- Oczy wystają nieco z oczodołów i są duże, okrągłe. Oczy mogą mieć kilka odcieni, chociaż 90% populacji ma oczy czarne. Drugim pożądanym kolorem jest brązowy.
- Szczęki są dobrze dopasowane, a dolne siekacze stykają się z górną poduszką zębową (płytką rogowo-skórną). Górna warga jest centralnie podzielona i ruchoma, aby zapewnić im większą zręczność w zbieraniu roślinnego pokarmu.
- Nos ma dwa dobrze wykształcone rozchodzące się nozdrza umożliwiające skuteczną wentylację płuc.
- Wokół warg i oczu preferowany jest ciemniejszy pigment. Zapewnia to dodatkową ochronę przed promieniowaniem ultrafioletowym i środowiskiem.
- Poważne wady:
 - Głuchota,
 - Błękitne oczy u białych alpak – BEW,
 - Deformacje uszu:
 - uszy zrośnięte,
 - uszy susła,
 - uszy w kształcie banana,
 - Duży prognatyzm (wysunięcie kości żuchwy),

- Boczne odchylenie przedniego płatu nosowego – krzywa twarz,
 - Rozszczep podniebienia,
 - Atrezja nozdrzy tylnych,
 - Oczy:
 - zaćma,
 - entropia (podwiniecie powiek do środka),
 - ektropia (wywinięcie powiek na zewnątrz),
 - ślepotą.
- Wady mniej istotne:
 - Nieznaczny prognatyzm (wysunięcie kości żuchwy),
 - Rzymski nos (podobieństwo do lamy),
 - Wąska głowa,
 - Pysk bez owłosienia,
 - Brak pigmentacji na wargach i wokół oczu,
 - Zachowane lub trwałe zęby mleczne.

1.3 Wzrost i waga

Wysokość w kłębie dorosłej alpaki wynosi nie mniej niż 80 cm, średnia waga dorosłej alpaki wynosi 60 kg. Alpaka roczna waży min. 32kg.

- Poważne wady:
 - Waga rocznej alpaki poniżej 32kg,
 - Niski wzrost poniżej 75 cm w kłębie,
 - Wysoki wzrost powyżej 95 cm w kłębie (zbyt duże podobieństwo do lam).

1.4 Kończyny

Ciało alpak oparte jest na czterech kończynach i dwupalczastych stopach. Każdy palec pokryty/zakończony jest paznokciem. Kończyny powinny być proste, ze stawami ustawionymi w linii pionowej od biodra w kończynach tylnych i od ramienia w kończynach przednich. Łopatki mocno osadzone i wyraźnie przyległe do klatki piersiowej. W miarę ruchu postępowego zwierzęta powinny się swobodnie poruszać.

Skórzana membrana chroni stopy i minimalizuje nacisk wywierany na podłoże (minimalizuje w ten sposób negatywny wpływ na środowisko).

Prawidłowo zbudowane przednie kończyny wyglądają w ten sposób, że jeśli przeprowadzimy linię prostą, to – patrząc zarówno z przodu, jak i z boku – powinna ona przejść mniej więcej przez środek długości łopatki, nadgarstek i śródreżce.

Prawidłowo zbudowane kończyny tylne - oglądane od tyłu, powinny być ustawione zawsze równoległe do siebie i pionowo względem podłoża.

● Poważne wady:

- Nadmierne zniekształcenie kątowe kończyn:

a) Przednie kończyny:

- Mocno koślawe nogi (X) iksowate,
- Stopy skierowane do środka,
- Dośrodkowo lub poprzecznie skrzywione pięciny,
- Zbyt szeroko rozstawione kończyny,
- Pięciny nadmiernie podniesione,
- Pięciny nadmiernie obniżone,
- Śródstopie nie jest ustawione pionowo w stosunku do podłoża, lecz pod kątem mniejszym od prostego,
- Polidaktylia,
- Syndaktylia.

b) Tylne kończyny:

- Pięciny skierowane do środka, nogi szeroko rozstawione (Cow Hocks),
- Zbyt mocne ustawienie stawów kończyn tylnych – nadmierne nachylenie stawu skokowego,
- Kończyny krzywe (beczka) w której stawy skokowe ustawione są na zewnątrz,
- Pięciny nadmiernie podniesione,
- Pięciny nadmiernie obniżone,
- Śródstopie nie jest ustawione pionowo w stosunku do podłoża, lecz pod kątem mniejszym od prostego,
- Luksusowa (zwichnięta) rzepka,

- Polidaktylia,
- Syndaktylia.

- Wady mniej istotne:

- Nieznaczne zniekształcenie kątowe kończyn wg wykazu powyżej,
- Zdeformowane paznokcie u stóp,

1.5 Ciało

Szyja alpaki jest wyprostowana i miękką linią przechodzi w grzbiet. Zad alpaki zakończony jest ogonem, którego kształt wynika wprost z linii miednicy (bardziej pionowy niż u lamy). Pozycja spoczynkowa ogona – przyległa do ciała, pokrywa narządy płciowe. Ogon podnosi się podczas wypróżniania, oddawania moczu oraz w celu wyrażenia temperamentu i nastroju. Ogon jest wyraźnie wyżej ustawiony niż ogon lamy.

Klatka piersiowa powinna mieć wielkość pozwalającą na odpowiednią wymianę powietrza. Kształt pełny, szeroki.

- Poważne wady:

- Skolioza - boczne skrzywienie kręgosłupa,
- Skrzywienia szyi,
- Załamany lub zgięty, niemożliwy do wyprostowania ogon,
- Brak lub nienormalnie krótki ogon,
- Ciężka kifoza,
- Ciężka lordoza.

- Wady mniej istotne:

- Przepuklina pępka,
- Nieproporcjonalna długość szyi (zbyt długa lub zbyt krótka),
- Zbyt niskie osadzenie ogona.

1.6 Chód

Swobodny krok jest charakterystyczny dla alpaki. Normalny powolny chód, to chód stabilny czteropunktowy, w którym każda stopa jest przesuwana i stawiana osobno. Przy większej prędkości poruszania się alpaka ma chód, który jest dwupunktowy, gdzie dwie

stopy po obu stronach są przesuwane równocześnie.

- Poważne wady:

- Nadmierne zniekształcenie kątowe kończyny powodujące nieprawidłowy ruch,
- Podwichnięte rzepki powodujące nieprawidłowy chód,
- Trop liniowy,
- Nierówny krok.

- Wady mniej istotne:

- Stawy zdeformowane nieznacznie w kierunku środkowym lub bocznym. Chód związany z kątową deformacją kończyn.

1.7 Narządy płciowe (samica)

Narządy płciowe samicy są chronione wewnątrz i nie są widoczne z zewnątrz. Otwór pochwy powinien być dobrze przykryty ogonem, nie powinien być zbyt mały i powinien być umieszczony w płaszczyźnie pionowej. Wymię jest słabo widoczne do momentu laktacji. Cztery strzyki symetrycznie rozmieszczone, po dwa po każdej stronie.

- Poważne wady:

- Zbyt małe otwarcie pochwy,
- Hermafrodytyzm,
- Brak jakiegokolwiek części układu rozrodczego,
- Mniej lub więcej niż cztery strzyki.

- Wady mniej istotne:

- Podniesiona łechtaczka.

1.8 Narządy płciowe (samiec)

Najbardziej widoczną częścią męskich narządów płciowych są jądra, które są umieszczone i chronione pod ogonem. Moszna jest dobrze przymocowana, stosunkowo mała i utrzymuje jądra, które są mniej więcej równe pod względem wielkości. Normalny rozmiar w pełni rozwiniętych jąder wynosi: 4 cm długości, 2,5 cm szerokości.

Penis znajduje się pod brzuchem między tylnymi nogami.

● Poważne wady:

- Hermafrodytyzm,
- Wnętrostwo jądra, jednostronne lub obustronne,
- Nie mniej i nie więcej niż dwa jądra w mosznie,
- Zbyt miękkie lub zbyt twarde jądra,
- Torbielowate jądra,
- Jednostronna lub obustronna hipoplazja jąder (jedno lub oba jądra o wyjątkowo małym rozmiarze w porównaniu do wieku).

1.9 Kolor okrywy włosowej Huacaya

Okrywa włosowa (runo) występuje w różnych odcieniach kolorów: od białego, płowego, brązowego, szarego, wrzosowo-szarego, różowo-szarego do czarnego. Idealna alpaka powinna mieć jednolity kolor w całym runie, jednak występują dowolne kombinacje kolorów powyższych.

1.10 Runo/Welon

Runo alpaka pokrywa całe ciało łącznie z kończynami. Najgęściejsze runo znajduje się na grzbiecie i bokach oraz szyi i w tych partiach ciała tworzy się karbikowanie. Na kończynach okrywa włosowa jest mniej gęsta, brzuch i wewnętrzne części kończyn są pokryte krótkimi włosami.

Alpaki Huacaya wytwarzają delikatne cienkie i miękkie włókna, które rosną prostopadłe do skóry. Runo jest gęste, gąbczaste, mocno karbikowane. U idealnej alpaki Huacaya karbikowanie jest bardzo wyraźne, zaczyna się przy samej skórze i jest równomierne na całej długości włosa. W okrywie znajdują się włókna pierwotne i wtórne tworzące skupiska. Mieszki włosowe w skórze są umieszczone blisko siebie. Mieszki wraz z grupami włosotwórczymi tworzącymi kosmyki nadają runu gęstość. Następujące cechy włókien są charakterystyczne dla włókna Huacaya:

- Grubość – jest to grubość włókna mierzona w mikrometrach. Najlepsze włókno pochodzi z welonu – jest to obszar znajdujący się na grzbiecie i na bokach. Włókno na szyi charakteryzuje się podobną grubością, jak włókno welonu, natomiast jest znacznie krótsze.
- Gęstość – to liczba włókien na centymetr kwadratowy skóry. Gęstość jest związana z masą włókna, ponieważ im więcej włókien na jednostkę miary, tym więcej runa, i większy jego ciężar. Gęsty karbikowany welon działa również jako bariera przed brudem i chroni

przed warunkami atmosferycznymi.

- Charakter runa/karbikowanie – fala na długości włosa o różnej amplitudzie odchyłań.
- Charakter runa/jednolitość – wskazuje na to, że w okrywie występują włókna o podobnej długości i grubości.
- Długość włókna – jest bardzo ważnym elementem okrywy, im większa długość, tym większa masa runa i większa przydatność w procesach technologicznych. Roczny odrost runa wynosi 7-12cm

● Poważne wady:

- Runo o niskiej gęstości,
- Duża rozbieżność grubości w próbce – duże SD,
- Wysoki poziom grubych włosów,
- Niewielki przyrost roczny,
- Brak pełnego pola obrostu alpaki,
- Kosmyk prymitywny,
- Duża zmienność koloru runa (alpaka łaciata, z wyłączeniem umaszczenia grey, rose grey i płowego).

1.11 Zachowanie

Alpaki to zrównoważone psychicznie, spokojne zwierzęta z silnym instynktem stadnym. Przy próbie nawiązania bezpośredniego kontaktu płochliwe. Obserwowalne dominacje hierarchiczne między osobnikami w stadzie.

Zarówno samce jak i samice wykazują wysoki wigor hodowlany cechujący się wysokim libido u samców oraz uległością podczas krycia (przy odpowiedniej fazie cyklu) u samic. Samice po porodzie wykazują silny instynkt macieżyński, poziom laktacji jest wystarczający na zaspokojenie potrzeb dziecka przez cały okres odchowu.

● Wady niedopuszczalne:

- agresywność w stosunku do ludzi – Berserk Syndrom,
- brak libido,
- powtarzający się po kolejnych porodach brak instynktu macierzyńskiego,
- powtarzający brak laktacji (po kolejnych porodach).

**Stowarzyszenie
Hodowców
Alpak
i
Lam**

WZORZEC ALPAKI

RASA SURI

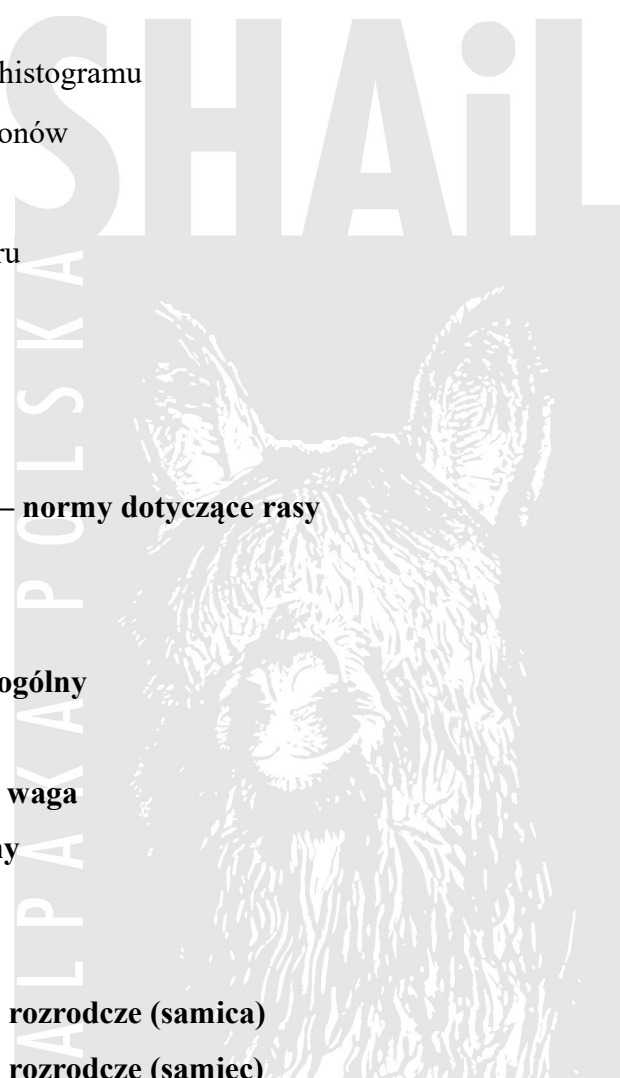
Cechy i właściwości podlegające ocenie.

1. Ruch podczas chodzenia obserwowany z przodu i z tyłu
2. Brak fizycznych anomalii lub nieprawidłowości
3. Fenotyp:
 - właściwe proporcje ciała
 - głowa (kształt, uszy, oczy, zgryz)
 - kończyny przednie
 - kończyny tylne
 - ogon
 - genitalia
4. Jakość runa:
 - ocena wyników histogramu
 - jednolitość mikronów
 - gęstość
 - jednolitość koloru
 - długość
5. Zachowanie

1. Ocena praktyczna – normy dotyczące rasy

Spis treści:

- 1.1. Wygląd ogólny**
- 1.2. Głowa**
- 1.3. Wzrost i waga**
- 1.4. Kończyny**
- 1.5. Ciało**
- 1.6. Chód**
- 1.7. Narządy rozrodcze (samica)**
- 1.8. Narządy rozrodcze (samiec)**
- 1.9. Kolor okrywy włosowej**
- 1.10. Runo**
- 1.11. Zachowanie**

Standardy dotyczące rasy (wzorzec rasy)

1.1 Wygląd ogólny

Alpaka Suri ma kształt ciała wpisany w kwadrat. Zwarty tułów, którego górna krawędź jest równoległa do podłoża. Korpus oparty na czterech mocnych kończynach. Alpaka to wdzięczne i proporcjonalne zwierzę o szyi, której długość wynosi dwie trzecie długości grzbietu. Kończyny są proporcjonalne do długości szyi. Alpaka Suri jest dobrze pokryta runem od czubka głowy do palców u stóp.

1.2 Głowa

Głowa jest starannie uformowana, z proporcjonalnej długości, mocnym, klinowatym pyskiem.

- Alpaka ma jedną parę pionowo ustawionych uszu w kształcie włóczni, pomiędzy którymi znajduje się w pełni zarośnięta część czaszki
- Oczy wystają nieco z oczodołów i są duże, okrągłe. Oczy mogą mieć kilka odcieni, chociaż 90% populacji ma oczy czarne. Drugim pożądanym kolorem jest brązowy.
- Szczęki są dobrze dopasowane, a dolne siekacze stykają się z górną poduszką zębową (płytką rogowo-skórną). Górna warga jest centralnie podzielona i ruchoma, aby zapewnić im większą zręczność w zbieraniu roślinnego pokarmu.
- Nos ma dwa dobrze wykształcone rozchodzące się nozdrza umożliwiające skuteczną wentylację płuc.
- Wokół warg i oczu preferowany jest ciemniejszy pigment. Zapewnia to dodatkową ochronę przed promieniowaniem ultrafioletowym i środowiskiem.
- Poważne wady:
 - Głuchota,
 - Błękitne oczy u białych alpak – BEW,
 - Deformacje uszu:
 - uszy zrośnięte,
 - uszy susła,
 - uszy w kształcie banana,
 - Duży prognatyzm (wysunięcie kości żuchwy),

- Boczne odchylenie przedniego płatu nosowego – krzywa twarz,
 - Rozszczep podniebienia,
 - Atrezja nozdrzy tylnych,
 - Oczy:
 - zaćma,
 - entropia (podwiniecie powiek do środka),
 - ektropia (wywinięcie powiek na zewnątrz),
 - ślepotą.
- Wady mniej istotne:
 - Nieznaczny prognatyzm (wysunięcie kości żuchwy),
 - Rzymski nos (podobieństwo do lamy),
 - Wąska głowa,
 - Pysk bez owłosienia,
 - Brak pigmentacji na wargach i wokół oczu,
 - Zachowane lub trwałe zęby mleczne.

1.3 Wzrost i waga

Wysokość w kłębie dorosłej alpaki wynosi nie mniej niż 80 cm, średnia waga dorosłej alpaki wynosi 60 kg. Alpaka roczna waży min. 32kg.

- Poważne wady:
 - Waga rocznej alpaki poniżej 32kg,
 - Niski wzrost poniżej 75 cm w kłębie,
 - Wysoki wzrost powyżej 95 cm w kłębie (zbyt duże podobieństwo do lam).

1.4 Kończyny

Ciało alpak oparte jest na czterech kończynach i dwupalczastych stopach. Każdy palec pokryty/zakończony jest paznokciem. Kończyny powinny być proste, ze stawami ustawionymi w linii pionowej od biodra w kończynach tylnych i od ramienia w kończynach przednich. Łopatki mocno osadzone i wyraźnie przyległe do klatki piersiowej. W miarę ruchu postępowego zwierzęta powinny się swobodnie poruszać.

Skórzana membrana chroni stopy i minimalizuje nacisk wywierany na podłoże (minimalizuje w ten sposób negatywny wpływ na środowisko).

Prawidłowo zbudowane przednie kończyny wyglądają w ten sposób, że jeśli przeprowadzimy linię prostą, to – patrząc zarówno z przodu, jak i z boku – powinna ona przejść mniej więcej przez środek długości łopatki, nadgarstek i śródreżce.

Prawidłowo zbudowane kończyny tylne - oglądane od tyłu, powinny być ustawione zawsze równoległe do siebie i pionowo względem podłoża.

● Poważne wady:

- Nadmierne zniekształcenie kątowe kończyn:

a) Przednie kończyny:

- Mocno koślawe nogi (X) iksowate,
- Stopy skierowane do środka,
- Dośrodkowo lub poprzecznie skrzywione pęciny,
- Zbyt szeroko rozstawione kończyny,
- Pęciny nadmiernie podniesione,
- Pęciny nadmiernie obniżone,
- Śródstopie nie jest ustawione pionowo w stosunku do podłoża, lecz pod kątem mniejszym od prostego,
- Polidaktylia,
- Syndaktylia.

b) Tylne kończyny:

- Pęciny skierowane do środka, nogi szeroko rozstawione (Cow Hocks),
- Zbyt mocne ustawienie stawów kończyn tylnych – nadmierne nachylenie stawu skokowego,
- Kończyny krzywe (beczka) w której stawy skokowe ustawione są na zewnątrz,
- Pęciny nadmiernie podniesione,
- Pęciny nadmiernie obniżone,
- Śródstopie nie jest ustawione pionowo w stosunku do podłoża, lecz pod kątem mniejszym od prostego,
- Luksusowa (zwichnięta) rzepka,

- Polidaktylia,
- Syndaktylia.

- Wady mniej istotne:

- Nieznaczne zniekształcenie kątowe kończyn wg wykazu powyżej,
- Zdeformowane paznokcie u stóp.

1.5 Ciało

Szyja alpaki jest wyprostowana i miękką linią przechodzi w grzbiet. Zad alpaki zakończony jest ogonem, którego kształt wynika wprost z linii miednicy (bardziej pionowy niż u lamy). Pozycja spoczynkowa ogona – przyległa do ciała, pokrywa narządy płciowe. Ogon podnosi się podczas wypróżniania, oddawania moczu oraz w celu wyrażenia temperamentu i nastroju. Ogon jest wyraźnie wyżej ustawiony niż ogon lamy. Klatka piersiowa powinna mieć wielkość pozwalającą na odpowiednią wymianę powietrza. Kształt pełny, szeroki.

- Poważne wady:

- Skolioza - boczne skrzywienie kręgosłupa,
- Skrzywienia szyi,
- Załamany lub zgięty, niemożliwy do wyprostowania ogon,
- Brak lub nienormalnie krótki ogon,
- Ciężka kifoza,
- Ciężka lordoza.

- Wady mniej istotne:

- Przepuklina pępka,
- Nieproporcjonalna długość szyi (zbyt długa lub zbyt krótka),
- Zbyt niskie osadzenie ogona.

1.6 Chód

Swobodny krok jest charakterystyczny dla alpaki. Normalny powolny chód, to chód stabilny czteropunktowy, w którym każda stopa jest przesuwana i stawiana osobno. Przy większej prędkości poruszania się alpaka ma chód, który jest dwupunktowy, gdzie dwie

stopy po obu stronach są przesuwane równocześnie.

- Poważne wady:

- Nadmierne zniekształcenie kątowe kończyny powodujące nieprawidłowy ruch,
- Podwichnięte rzepki powodujące nieprawidłowy chód,
- Trop liniowy,
- Nierówny krok.

- Wady mniej istotne:

- Stawy zdeformowane nieznacznie w kierunku środkowym lub bocznym. Chód związany z kątową deformacją kończyn.

1.7 Narządy płciowe (samica)

Narządy płciowe samicy są chronione wewnątrz i nie są widoczne z zewnątrz. Otwór pochwy powinien być dobrze przykryty ogonem, nie powinien być zbyt mały i powinien być umieszczony w płaszczyźnie pionowej. Wymię jest słabo widoczne do momentu laktacji. Cztery strzyki symetrycznie rozmieszczone, po dwa po każdej stronie.

- Poważne wady:

- Zbyt małe otwarcie pochwy,
- Hermafrodytyzm,
- Brak jakiegokolwiek części układu rozrodczego,
- Mniej lub więcej niż cztery strzyki.

- Wady mniej istotne:

- Podniesiona łechtaczka.

1.8 Narządy płciowe (samiec)

Najbardziej widoczną częścią męskich narządów płciowych są jądra, które są umieszczone i chronione pod ogonem. Moszna jest dobrze przymocowana, stosunkowo mała i utrzymuje jądra, które są mniej więcej równe pod względem wielkości. Normalny rozmiar w pełni rozwiniętych jąder wynosi: 4 cm długości, 2,5 cm szerokości.

Penis znajduje się pod brzuchem między tylnymi nogami.

● Poważne wady:

- Hermafrodytyzm,
- Wnętrostwo jądra, jednostronne lub obustronne,
- Nie mniej i nie więcej niż dwa jądra w mosznie,
- Zbyt miękkie lub zbyt twarde jądra,
- Torbielowate jądra,
- Jednostronna lub obustronna hipoplazja jąder (jedno lub oba jądra o wyjątkowo małym rozmiarze w porównaniu do wieku).

1.9 Kolor okrywy włosowej Suri

Okrywa włosowa (runo) występuje w różnych odcieniach kolorów: od białego, płowego, brązowego, szarego, wrzosowo-szarego, różowo-szarego do czarnego. Idealna alpaka powinna mieć jednolity kolor w całym runie, jednak występują dowolne kombinacje kolorów powyższych.

1.10 Runo/Welon

Podstawową cechą runa Suri jest jego struktura, wysoki połysk, jedwabisty dotyk i jego długość. Welon zbudowany jest z kosmyków (loków) opadających blisko ciała, z odsłoniętą linią grzbietową, swobodnie poruszających się i nadających Suri błyszczący wygląd.

Kosmyki występują jako serpentyny skrócone w lewo lub w prawo o strukturze falistej, które tworzą się od powierzchni skóry. Runo powinno opadać równomiernie po obu stronach ciała. Następujące cechy włókna są charakterystyczne dla Suri:

- Grubość – jest to grubość włókna mierzona w mikrometrach. Najlepsze włókno pochodzi z welonu – jest to obszar znajdujący się na grzbiecie i na bokach. Włókno na szyi charakteryzuje się podobną grubością, jak włókno welonu, natomiast jest znacznie krótsze.
- Gęstość - to liczba włókien na centymetr kwadratowy skóry. Gęstość jest związana z masą włókna, ponieważ im więcej włókien na jednostkę miary kwadratowej, tym więcej runa, i większy jego ciężar. Gęsty pofalowany welon działa również jako bariera przed brudem i chroni przed warunkami atmosferycznymi.

- Charakter runa/jednolitość – wskazuje na to, że w okrywie występują włókna o podobnej długości i grubości.
 - Struktura runa – włókna grupują się tworząc charakterystyczne loki skręcone w prawo lub w lewo. Często spotyka się strukturę, która zaczyna się od skóry jako fale, a następnie spływa po bokach alpaki jako loki.
 - Długość runa - jest bardzo ważnym elementem okrywy, im większa długość, tym większa masa runa i większa przydatność w procesach technologicznych. Roczny przyrost runa u Suri jest o 60% większy niż Huacaya. Technologicznie minimalna długość to 7cm
 - Połysk – to charakterystyczne odbicie światła od włókna i ta cecha jest wyraźnie widoczna u Suri. Pożądany jest wspaniały wygląd runa. Za tę cechę odpowiada struktura zewnętrzna włosa.
- Poważne wady:
 - Runo o niskiej gęstości,
 - Brak wyraźnej struktury loka, słaby skręt
 - Wysoki poziom grubych włosów,
 - Niewielki przyrost roczny,
 - Brak pełnego pola obrostu alpaki,
 - Duża zmienność koloru runa (alpaka łaciata, z wyłączeniem umaszczenia grey, rose grey i płowego),
 - Brak połysku.

1.11 Zachowanie

Alpaki to zrównoważone psychicznie, spokojne zwierzęta z silnym instynktem stadnym. Przy próbie nawiązania bezpośredniego kontaktu płochliwe. Obserwowalne dominacje hierarchiczne między osobnikami w stadzie.

Zarówno samce jak i samice wykazują wysoki wigor hodowlany cechujący się wysokim libido u samców oraz uległością podczas krycia (przy odpowiedniej fazie cyklu) u samic. Samice po porodzie wykazują silny instynkt macieżyński, poziom laktacji jest wystarczający na zaspokojenie potrzeb dziecka przez cały okres odchowu.

● Wady niedopuszczalne:

- agresywność w stosunku do ludzi – Berserk Syndrom,
- brak libido,
- powtarzający się po kolejnych porodach brak instynktu macierzyńskiego,
- powtarzający brak laktacji (po kolejnych porodach).

REGULAMIN

Rozstrzygnięcia sporów pomiędzy hodowcami uczestniczącymi w programach hodowlanych, a Stowarzyszeniem Hodowców Alpak i Lam.

1. Hodowca może złożyć odwołanie dotyczące:

- a. braku wpisu lub wpisu swojego zwierzęcia do księgi,
- b. przeprowadzenia oceny wartości użytkowej swojego zwierzęcia niezgodnie z przepisami programu hodowlanego,
- c. wyniku oceny wartości użytkowej swojego zwierzęcia, który jest skutkiem przeprowadzenia oceny wartości użytkowej niezgodnie z procedurami obowiązującymi w SHAiL,

2. Terminy dotyczące ujawnienia wpisu do księgi i ujawnienia wyników oceny wartości użytkowej:

- a. ujawnienie wpisu nastąpi w terminie do 7 dni od dnia przeprowadzenia oceny wartości użytkowej poprzez publikację na stronie internetowej Stowarzyszenia - www.shail.pl
- b. wyniki oceny wartości użytkowej zostaną przekazane hodowcy na jego żądanie w ciągu 7 dni roboczych od dokonania oceny (w zakresie wykonanej oceny) oraz niezwłocznie po uzyskaniu przez Stowarzyszenie wszystkich wymaganych dokumentów (np. badanie runa, DNA i inne wynikające wprost z programu hodowlanego).

3. Termin składania odwołania przez hodowcę.

We wszystkich sprawach, wymienionych w ust. 1. punkt a – c, najpóźniej do 7 dni roboczych po opublikowaniu wyników oceny wartości użytkowej przez Stowarzyszenie Hodowców Alpak i Lam.

4. Forma składania odwołania przez hodowcę.

Odwołanie określone w ust. 1 a-c składa się na piśmie wraz z uzasadnieniem do Zarządu SHAiL. Uzasadnienie powinno zawierać wskazanie okoliczności, zaistnienie których spowodowało wniesienie odwołania.

Wymaganą formą dostarczenia odwołania jest przesyłka pocztowa zawierająca odwołanie dostarczona za pośrednictwem Poczty Polskiej lub dostarczenie dokumentu w formie elektronicznej, w formacie „pdf”, podpisanego cyfrowo, drogą elektroniczną na

wskazany przez SHAiL adres e-mail. O skuteczności odwołania decyduje data stempla pocztowego w przypadku odwołania dostarczonego za pomocą Poczty Polskiej, lub data wpływu na skrzynkę e-mail Stowarzyszenia Hodowców Alpak i Lam.

Odwołania zgłoszone po upływie terminu określonego w ust. 3 nie będą rozpatrywane.

5. Za wniesienie odwołania obowiązuje opłata w wysokości 400 PLN.

Opłata jest zwracana Hodowcy w przypadku jeżeli Zarząd SHAiL uzna je za zasadne.

6. Odwołania rozstrzyga Zarząd SHAiL na najbliższym posiedzeniu.

7. W przypadku opisanym w ust. 1 pkt a – c Zarząd SHAiL może podjąć decyzję o powtórnej ocenie zwierzęcia.

8. Rozstrzygnięcia Zarządu SHAiL są ostateczne.